

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและระเบียบการศึกษาวิจัย

ภาพรวมของโครงการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจ พบว่า ภาคบริการของไทยเป็นภาคเศรษฐกิจที่เติบโตมากกว่า การค้าสินค้าในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่าถึง ร้อยละ 48 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งหมด ซึ่งธุรกิจตัวแทนบริการรับขนส่งสินค้า (Freight Forwarder) เป็นสาขาหนึ่งที่มีสัดส่วนสูงของภาคบริการ จากการเติบโตดังกล่าวทำให้ธุรกิจบริการรับขนส่งสินค้ามีความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ เนื่องจากธุรกิจบริการรับขนส่งสินค้ามีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับหลาย ๆ ประเทศ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและรักษาผลประโยชน์ ของกลุ่มประเทศสมาชิก ซึ่งธุรกิจบริการรับขนส่งสินค้าเป็นสาขาที่ประเทศคู่ค้าให้ความสนใจขอเปิดการค้าเสรีทันที หากไทยมีการขอเปิดเจรจา

ดังนั้นเนื้อหาสาระที่ไทยควรศึกษาคือ อะไรคือความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างประเทศคู่ค้า อะไรจะถูกใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหรือมาตรฐานในการที่ประเทศคู่ค้าจะทำความร่วมมือซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งดัชนีชี้วัดอะไรบ้างที่จะถูกนำมาใช้เพื่อแสดงถึงความสำเร็จของการร่วมมือระหว่างประเทศคู่ค้า

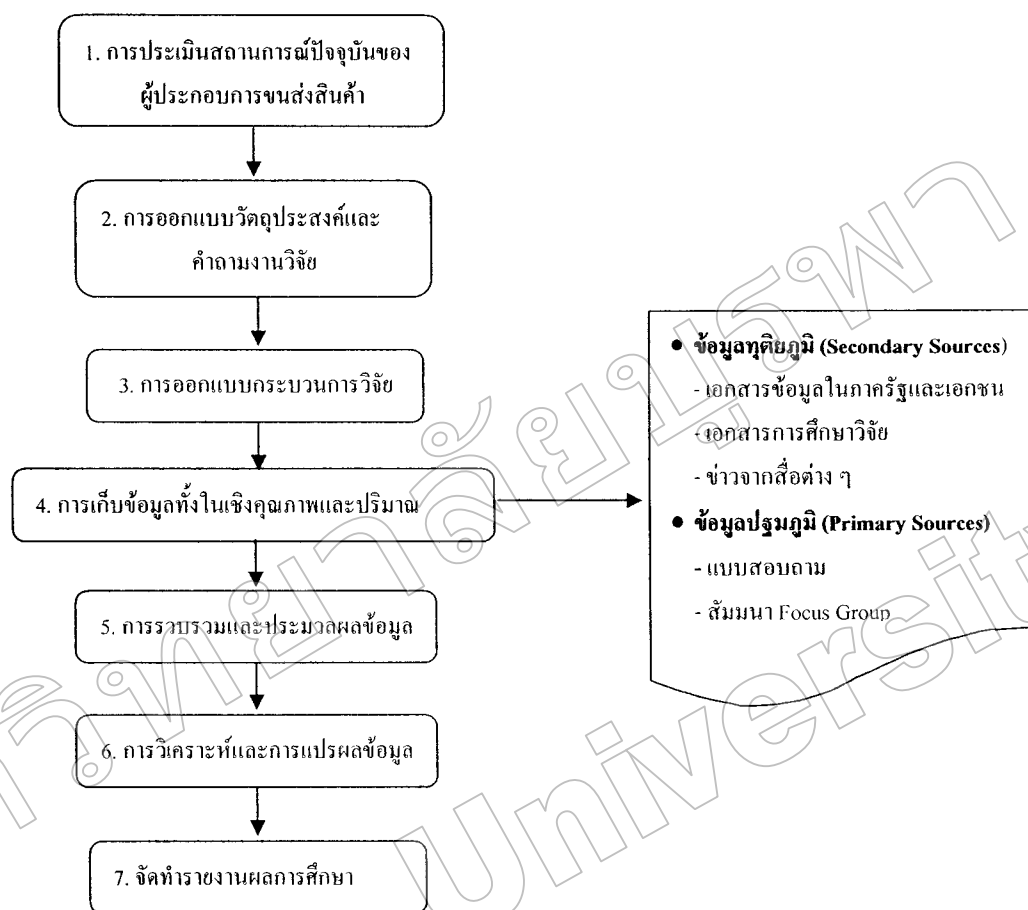
ประเด็นที่ไทยต้องพิจารณากรณีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีบริการ สาขาการรับขนส่งสินค้า คือ ประเด็นความเหมาะสมและความพร้อมในการที่ไทยจะมีการเปิดเสรีการค้าบริการ สาขาตัวแทนบริการรับขนส่งสินค้า ถ้าผลการศึกษาพบว่ามีเหมาะสมและมีความพร้อม ที่จะเปิดเสรีแล้ว จะมีรูปแบบของความเหมาะสมและความพร้อมอย่างไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นขีดความสามารถในการแข่งขัน ปัจจัยผลกระทบ ตลอดจนความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย คำตอบที่ได้จากประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่ง สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะต้องใช้ข้อมูลนี้ในการประเมินและวิเคราะห์ เพื่อกำหนดท่าทีในการเจรจากับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ไทยได้รับประโยชน์สูงสุด

เนื่องจากข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจจัดทำเขตการค้าเสรีบริการ สาขาบริการรับขนส่งสินค้ากับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่ง ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง เทียบตรง และเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะกระทำการวิเคราะห์ และประเมินข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันปัจจุบันของ

ผู้ประกอบการรับขนส่งสินค้าเทียบกับผู้ประกอบการต่างชาติ การประเมินปัญหา/ อุปสรรค และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยจะทำการกำหนด ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ภาพที่ 3-1 เป็นการแสดงกรอบการดำเนินการศึกษาดลอดโครงการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษางานวิจัยฉบับนี้ มีความเข้าใจในภาพรวมของโครงการ ซึ่งการศึกษาประกอบไปด้วย 12 ขั้นตอนหลัก เริ่มต้นจากการศึกษาตามขั้นตอนที่ 1 ทันทีที่ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยจะมีการกำหนดขอบเขตและประเด็นต่าง ๆ ของการศึกษา รวมทั้งทำการออกแบบกระบวนการวิจัย อย่างละเอียด เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้รับมีความถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อการศึกษาวิจัยสูงสุด

หลังจากนั้นจะทำการเก็บข้อมูลในรูปแบบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามที่ได้ออกแบบไว้ เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และแปลผลการศึกษา อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ให้ความสำคัญอย่างมาก ในเรื่องการวิเคราะห์ เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังมีการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Statistics Package for Social Science: SPSS for Window Version 10.0.5 ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิเคราะห์และการแปลผลมีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้หลังการวิเคราะห์และแปลผลแล้วจะมีการสรุปผลการศึกษาและจัดทำรายงานผลการศึกษาและส่งมอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาต่อไป

ภาพที่ 3-1 กรอบการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

จากที่กล่าวมาแล้วว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาจะถูกนำไปใช้ประกอบการพิจารณาและกำหนดทำที่ในการเปิดเจรจาการค้าเสรีภาคบริการ สาขาบริการบริหารจัดการขนส่งสินค้ากับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ทั้งผลที่ได้รับจากการเปิดการค้าเสรีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อถือได้ (Reliability) ตามหลักวิชาการ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย (Conceptual Framework)
2. สมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)
3. คำถามสำหรับการวิจัย (Research Questions)
4. การกำหนดกรอบของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Unit of Analysis and Sampling)

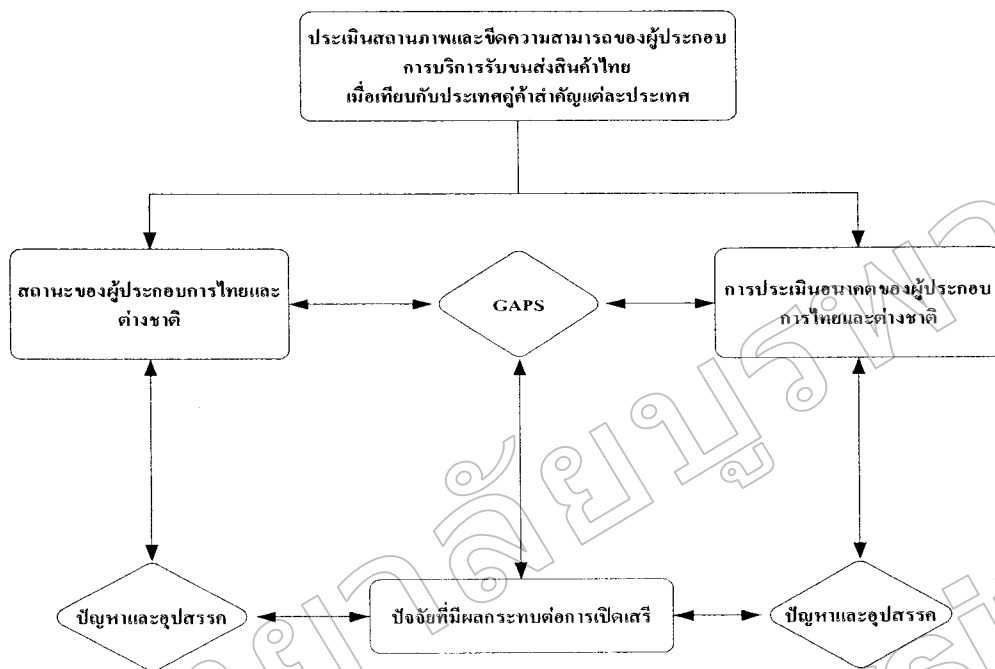
Procedure)

5. การเก็บข้อมูล (Data Collection)
6. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Processing and Analysis)
7. การจัดทำรายงานและการนำเสนอ (Reporting & Presentation)

ในส่วนต่อไปจะอธิบายรายละเอียดแต่ละขั้นตอนการศึกษาโดยละเอียด เพื่อให้ผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงต่อไป

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัยจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้นักวิจัยและผู้อ่านรายงานฉบับนี้สามารถมองเห็นและเข้าใจองค์รวมของโครงการศึกษา จากภาพที่ 3-2 จะแสดงกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ฉบับนี้ ซึ่งประเด็นที่จะต้องพิจารณาประกอบด้วย ประเด็นที่ไทยมีความพร้อมและความเหมาะสมหรือไม่ที่จะเปิดการค้าเสรีภาคบริการ สาขาบริการรับขนส่งสินค้า กับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ซึ่งในส่วนของการศึกษาฯ จะทำการวิเคราะห์ และประเมินขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งปัจจัยที่มีผลกระทบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ต่อการแข่งขันของผู้ประกอบการบริการรับขนส่งสินค้าไทยกับต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปกำหนดแนวทางและทำที่ในการเจรจาเปิดการค้าเสรีภาคบริการ สาขาบริการรับขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 3-2 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 3-2 จะแสดงกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ซึ่งประเด็นที่ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาประกอบด้วย ประเด็นที่ไทยมีความพร้อมและความเหมาะสมหรือไม่ที่จะเปิดการค้าเสรีภาคบริการสาขาบริการรับขนส่งสินค้า กับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ โดยทำการศึกษาสถานะของผู้ประกอบการไทยและเปรียบเทียบประเมินอนาคตของผู้ประกอบการไทยและต่างชาติ รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ต่อการแข่งขันของผู้ประกอบการตัวแทนบริการรับขนส่งสินค้าไทยกับประเทศคู่ค้าสำคัญต่าง ๆ

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis) คือผลการวิจัยที่คาดว่าจะเป็น โดยที่จะต้องศึกษาตัวแปรต่าง ๆ โดยให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์หรือทิศทางของตัวแปรอย่างน้อยสองตัวขึ้นไป ทั้งนี้สามารถที่จะแยกย่อยออกเป็นสมมติฐานเพื่อนำไปทำการทดสอบทางสถิติ ในการศึกษานี้มีสมมติฐานคือ

สมมติฐานที่ 1

H_0 : ขีดความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบันของผู้ให้บริการตัวแทนบริหารจัดการขนส่งสินค้าไม่ส่งผลต่อการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้า

H_1 : ขีดความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบันของผู้ให้บริการตัวแทนบริหารจัดการขนส่งสินค้าส่งผลต่อการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้า

สมมติฐานที่ 2

H_0 : ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ให้บริการตัวแทนบริหารจัดการขนส่งสินค้าของไทยคาดว่าจะพบเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าไม่ส่งผลต่อการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้า

H_1 : ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ให้บริการตัวแทนบริหารจัดการขนส่งสินค้าของไทยคาดว่าจะพบเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าส่งผลต่อการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้า

คำถามสำหรับการวิจัย

จากเป้าหมายของผู้วิจัยที่ต้องการหาความจริง ความพร้อมและความเหมาะสมของไทยในการเปิดเสรีการค้าภาคบริการ สาขาบริการรับขนส่งสินค้า ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามสำหรับการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. อะไรคือ ปัจจัยที่กำหนดสถานะขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการบริการรับขนส่งสินค้าของไทยเมื่อเทียบกับผู้ให้บริการต่างชาติ
2. อะไร คือ ปัญหาและอุปสรรค ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการบริการรับขนส่งสินค้าไทยที่ดำเนินธุรกิจในประเทศไทย
3. อะไร คือ ปัญหา และอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการบริการรับขนส่งสินค้าของไทย ที่จะออกไปดำเนินธุรกิจในตลาดต่างประเทศ
4. ปัจจัยอะไรที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการบริการรับขนส่งสินค้าไทย ถ้ามีการเปิดเสรีการค้า
5. ผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรเตรียมตัวและปรับตัวอย่างไรบ้าง

การกำหนดกรอบของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ มีผลกระทบในทางกว้าง กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมในทุกมิติของธุรกิจบริการรับขนส่งสินค้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสมาคมตัวแทนรับขนส่งสินค้าไทย (TIFFA) ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 130 รายและไม่เป็นสมาชิกจำนวน 40 ราย โดยจะใช้วิธีสุ่มแบบ Random Sampling มาเป็นจำนวน 130 ราย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ใช้ตัวแทนกลุ่มประชากรผู้ให้บริการ ส่วนตัวแทนผู้ใช้บริการจะใช้วิธี Random Sampling จากกลุ่มผู้ใช้บริการรับขนส่งสินค้านำเข้าและส่งออก จำนวน 100 ราย

การเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยทั้งในรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) งานวิจัยเชิงปริมาณหมายถึง ทำการสำรวจข้อมูลโดยผ่าน

แบบสอบถามซึ่งได้รับการออกแบบโดยแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับซึ่งอยู่ในรูปของตัวเลข สมการหรือตัวแปรเป็นต้น ทั้งนี้การวิจัยในเชิงปริมาณจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงกว้าง โดยผลที่ได้รับจะบอกให้ทราบว่าใครทำอะไรที่ไหนอย่างไรแต่ไม่ได้บอกว่าจะทำไมจึงให้ผลออกมาเช่นนั้น ขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพจะทำโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง การโฟกัสกรุ๊ป ซึ่งจะช่วยให้เกิดภาพหรือข้อมูลในเชิงลึกซึ่งจะนำมาใช้ร่วมกันทั้งสองแนวทาง เพื่อให้ผลการศึกษาคอบคลุมในทุกมิติ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมในทุกมิติต่าง ๆ ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก

ข้อมูลทุติยภูมิได้มาจากดังนี้

1. การสืบค้นเอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยต่าง ๆ งานวิจัยฉบับนี้จะให้ความสำคัญกับการศึกษาการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานะปัจจุบันของผู้ประกอบการรับขนส่งสินค้าไทย ภาวะเทียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับบริการขนส่งสินค้าของไทยและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังจะมีการศึกษาบทความวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเขตการค้าเสรีภาคบริการ สาขาบริการรับขนส่งสินค้าที่เคยมีการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศเพื่อศึกษารูปแบบ แนวทาง หรือ ทิศทางของการจัดทำเขตการค้าเสรีดังกล่าว ศึกษาข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่เกิดขึ้น

ข้อมูลปฐมภูมิได้มาจากดังนี้

1. การส่งแบบสอบถามไปทางโทรสาร และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง และโทรศัพท์สอบถามผลการตอบรับ และสำรวจความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้
2. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop/ Seminar) เพื่อระดมความคิดเห็นรวมถึงรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่อาจได้รับผลกระทบจากการศึกษารั้งนี้ โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำมาปรับปรุงแก้ไขในรายงานการศึกษาเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนแล้วจะมีการตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์ก่อนที่จะนำเข้าสู่กระบวนการประมวลผล โดยข้อมูลจากแบบสอบถามจะใช้วิธีประมวลผลโดยใช้โปรแกรม (Statistics Package for Social Science: SPSS 10.05 for Window Version) หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ผ่านมาทำการวิเคราะห์และแปลผลเพื่อทำการบูรณาการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันและเขียนรายงานต่อไป

การจัดทำรายงานและการนำเสนอ

ภายหลังจากการศึกษาแล้วผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะและ
บทสรุปต่าง ๆ เพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรง

สิ่งสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูล จาก โครงการศึกษานี้
คือขั้นตอนและกระบวนการวิจัยจะต้องมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) และมีความเที่ยงตรง
(Validity) ของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการจัดเก็บ การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ เที่ยงตรง และมีความคลุมเครือน้อยที่สุด รวมทั้ง
คำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามหรือสำหรับการสัมภาษณ์ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ และ
สามารถที่จะใช้ในการตั้งสมมติฐานไว้ได้